

- med de erfaringer, man har indvundet i perioden siden dens vedtagelse i 1964.
2. Der bør ved denne lejlighed tages skridt til at ændre det hidtil gældende bevillingssystem, der må erstattes med fri næring, men således, at såvel åbne som skjulte kædedannelser undgås. Ved overgangen bør der tages rimeligt hensyn til de nuværende bevillingshavere.
 3. Den voksende interesse for filmen (såvel spille- som kortfilm) som kunstart har skabt et nyt behov for mini-biografer, der har bedre mulighed for forevisning af utraditionelle film. Det må være naturligt at udbygge den eksisterende biografstøtte med henblik herpå. Der bør etableres mulighed for oprettelse af publikumsorganisationer på filmens område.
 4. Også på andre punkter må formidlingen af film som kunstart kunne støttes. Herunder må udbygningen af filmmuseet og Statens Filmcentrals arbejde fremmes, ligesom filmklubarbejde og anden form for offentlig interesse for filmen må stimuleres.
 5. På produktionsområdet bør den eksisterende ordning udbygges med en form for støtte, der tager hensyn til det tab, producenten har haft på en kunstnerisk værdifuld film. Til gengæld foreslås det nugældende system med uddeling af kvalitetsbidrag (præmier) afskaffet. En sådan ændring må forventes yderligere at stimulere producenterne til at give plads for eksperimenter og nyskabelser indenfor spillefilmproduktion. Der bør derudover gives filmfonden mulighed for i særlige tilfælde at påtage sig opgaven som egentlig medproducent.
 6. Mere end nogensinde er filmproduktion afhængig af kostbart og kompliceret teknisk udstyr. Det må derfor anbefales, at der – under hensyn til de eksisterende anlæg – for filmfondens midler etableres fællesanlæg, hvorfra apparatur og andre produktionsmidler kan stilles til rådighed på lejebasis. Endvidere bør en koordinering af produktionsmæssige fællesinteresser stimuleres.
 7. Gennem filmfondens virksomhed er interessen for dansk film i udlandet fremmet. Det må være naturligt, særligt med henblik på at skabe et internationalt marked for dansk film, at udbygge denne virksomhed ved oprettelsen af et egentligt eksportorgan for dansk film.
 8. En tilnærmelse mellem de to medier – spillefilm og TV – også på det produktionsmæssige område bør fremskyndes, blandt andet i form af samproduktioner.
 9. Kortfilmens status som selvstændig kunstart bør fastholdes. Udviklingen af en produktion af kortfilm, hvor filmkunstnere får lejlighed til at udtrykke meninger i et personligt engagement, bør stimuleres – også i form af en workshop-ordning, der ligger udenfor de almindelige produktionskanaler.
 10. Filmskolen skal videreføres på sit oprindelige kommissorium, som sigter på at give en grundig, professionel uddannelse af instruktører, fotografer, tonemestre m. v. og giver mulighed for udfoldelse af elevernes individuelle trang til udfoldelse af deres talent. Der bør tilstræbes en demokratisk samarbejdsform mellem skolens ansvarlige ledelse, lærere og elever, ligesom skolen må sikres mod at blive domineret af særinteresser. Der bør sigtes imod en koordinering af uddannelsen indenfor film og TV.
 11. Under den nugældende lov har en lang række brancheorganisationer og faglige foreninger ret til at indstille medlemmer, der af ministeren for kulturelle anliggender beskikkes til biografråd, filmråd, fondsbestyrelse m. v. Dette system rejser med rette eller urette mistanke om disse organers upartiskhed, og det er i den offentlige debat fremført, at branchemæssige og gruppeegoistiske hensyn øver indflydelse på områder, hvor de kunstneriske og samfundsmæssige interesser burde være de afgørende. For at fjerne grundlaget for en sådan kritik foreslås det, at de nævnte organer kommer til at bestå af »sagkyndige personer«, der uden indstilling af brancheorganisationer beskikkes af ministeren. Ved at lade halvdelen af medlemmerne afgå hvert andet år og ved at fastslå, at umiddelbar genbeskikkelse ikke kan finde sted, sikres en passende fornyelse, uden at kontinuiteten anfægtes.

Venstresocialisterne:

Selvejende produktions- og distributionsselskaber med fuld underskudsdekning

Af Erik Sigsgaard, MF

Skal filmens forhold virkelig forbedres, er radikale ændringer nødvendige. Profit og profitmotiver må ud af denne sektor som drivkraft og bevæggrunde.

Jeg er tilbøjelig til at mene, at den offentlige støtte til private producenter helt bør ophøre. Der kunne sættes et eller flere statslige produktionselskaber i stedet, men det er nok bedre, at filmarbejderne opretter egne produktionselskaber, der bør være selvejende institutioner. Derved undgås statskontrol og -dirigering. Staten må yde selskaberne fuld underskudsdekning (systemet kendes fra en række uddannelsesinstitutioner) og må til gengæld have indseende med regnskabsforhold, lønninger m. v.

Filmarbejdernes produktionselskaber må ledes af folk, valgt af filmarbejderne for få år ad gangen.

Filmarbejdernes produktionselskab(er) må stille tilstrækkelige produktionsfaciliteter til rådighed såvel i København som i Århus og evt. Odense.

Filmene må ikke afsendes fra andre kunstarter. En flok billedkunstnere og teaterfolk prøver for tiden at skaffe et hus på 2.000 kvm. etageareal i København, hvor forfatterne kan få udgivet deres bøger ukommercielt, hvor filmarbejderne kan lave deres film uden om produktionselskaberne, og hvor musikere, skuespillere, filmfolk og mange andre kan uddanne sig og udvikle sig. Et åbent kunstens hus. Det arbejde må støttes.

Private selskabers filmimport bør nok ikke mere støttes. Derimod bør et selvejende importselskab dannes af filmarbejderne, filmkritikerne, publikumsorganisationer, filmskolen og de biografdirektører, der vil vise kvalitetsfilm. Udvælgelsen kunne foretages af et valgt hold filmkritikere. Selskabet skulle som produktionselskaberne have fuld underskudsdekning fra staten. Filmkredse og biografdirektører skulle desuden kunne søge om støtte til import af ønskede film udover dem, importselskabet tilbyder.

Først og fremmest gennem økonomisk støtte bør der animeres til oprettelse af filmkredse lokalt. Sådanne kredse bør kunne oprette biografer eller overtage bestående biografer. De må være åbne for alle interesserede. Deres hovedopgave må være at varetage den overordnede ledelse af biografen, herunder valg af daglig leder og fastlæggelse af retningslinjer for repertoirevalg. Regnskaberne – såvel som regnskaberne for de ovennævnte selskaber – bør være offentlige.

Der bør opmuntres til dannelse af abonnementsforeninger, der kan tilbyde et samlet antal billetter fx. til halv pris. Stat og kommuner deler det nødvendige tilskud til nedsættelse af billetpriserne.

En særlig kraftig støtte bør ydes til produktion, import og fremvisning af kvalitetsbørnefilm.

Billetafgiften bør afskaffes. Filmstøtten bør selvfølgelig finansieres over den direkte statsskat ligesom tilskuddet til hospitaler, biblioteker og alt muligt andet.

Dette var en vag skitse til en ny filmpolitik, hvis sigte er at afkommercialisere filmen og lægge næsten hele magten hos de interesserede filmarbejdere og publikummere.

Mente de andre partier noget med al snakken om demokrati og kulturen, ville noget i stil med ovenstående kunne gennemføres. Men de fleste af dem støtter profit og spekulat-

tion (»det fri initiativ«). Virkelige reformer må derfor preses og tvinges igennem, ikke mindst af filmarbejderne. Nogle vil sige om ovenstående: det er urealisabelt. Og jeg vil svare: ja, nu, men behandl det i dag urealisabelt ikke alvorligt og konkret, vil det blive ved med at være urealisabelt.

Vi kan nærme os et mere ideelt system, f. eks. som det skitserede, ad flere veje: Kulturministeriet vil nok fortsat støtte de private producenter og importører og dermed øge deres profit, bare vent og se lovforslaget! Men så må man forlange, at der i hvert fald også – i ordentlig målestok – ydes støtte til de filmarbejdere, der selv vil producere. Staten bør yde en produktionsgaranti, der på forhånd sikrer producenten mod underskud ved ledig filmproduktion.

Import af ledige film bør støttes kraftigt, og biografdirektørerne må sikres mod underskud ved visning af kvalitetsfilm. Et eller flere kunstens huse (se ovenfor) bør søges oprettet.

Betingelsen for statsstøtte til private bør være, at de støttede selskabers regnskaber offentliggøres, passende detaljeret, at ingen af deres ansatte får mindre end 2.500–3.000 kr. om måneden, at de ansatte har godkendt støtten og vilkårene for den, og at de ansatte har kontrol med selskabets ledelse.

Filmfonden i dens nuværende form afskaffes. Filmstøtten finansieres over skatten. I den ny lov fastsættes ramme og stigningstakt for støtten. Billetafgiften afskaffes.

I øvrigt bør så meget som muligt af idealskitzen naturligtvis søges gennemført.

Den nugældende lov om film og biografer

(Minus et par afsnit, udeladt af pladshensyn og uden principiel betydning – i alt 70 linjer.)

Lov nr. 155 af 27. maj 1964.

KAPITEL 1.

Biografbevillinger.

§ 1. Offentlig forevisning af film må kun ske i henhold til bevilling på de i bevillingen nærmere angivne vilkår. Bevilling meddeles i København, Frederiksberg, købstæderne og sådanne bymæssige bebyggelser på landet, som ved den sidst afholdte almindelige folketælling havde mere end 5.000 indbyggere, af ministeren for kulturelle anliggender og i øvrigt af amtmanden.

Stk. 2. Ministeren kan bestemme, at visse kategorier af filmforevisninger kan finde sted uden bevilling, og kan fastsætte vilkårene herfor.

Stk. 3. Bevillingen gives til udnyttelse inden for et bestemt stedligt område og skal indeholde angivelse af, hvor stort et antal pladser biografen højst må rumme.

§ 2. Bevilling meddeles for en periode af 5 år.

Stk. 2. Bortset fra fornyelse af en udløbet bevilling og overførsel af en gældende bevilling til andre lokaler inden for samme kommune må de i § 3, stk. 1, nr. 1-3 og 5, nævnte bevillinger kun meddeles efter forudgående oplag.

§ 3. Bevilling kan meddeles:

- 1) enkeltpersoner,
- 2) kommuner,
- 3) her i landet hjemmehørende selskaber for produktion af film,
- 4) statens filmcentral og
- 5) i særlige tilfælde landsorganisationer, hvis hovedformål er af folkeoplysende karakter.

Stk. 2. Når bevilling gives til en enkelt person, der er filmproducent, kan bevillingen betinges af, at bevillingshaveren opretholder en nærmere fastsat produktion af kulturelt og kunstnerisk værdifulde film.

Stk. 3. Når bevilling gives til en kommune, skal bevillingen betinges af, at overskuddet anvendes til kulturelle formål efter godkendelse af ministeren for kulturelle anliggender.

Stk. 4. Når bevilling gives til et produktionsselskab, skal bevillingen betinges på den i stk. 2 angivne måde. Drives produktionsselskabet under aktieselskabsform, skal det optages som vilkår i bevillingen, at aktierne skal lyde på navn, og at transporter, pantsætninger og andre dispositioner over aktierne skal være noteret i selskabets bøger.

Stk. 5. Bevillinger til kommuner, produktionsselskaber, landsorganisationer eller statens filmcentral skal betinges af, at biografens leder og den med hensyn til hans ledelse af biografen trufne aftale godkendes af den myndighed, der har udfærdiget bevillingen.

Stk. 6. Ingen kan få bevilling til eller godkendelse som leder af mere end én biograf. Ministeren kan dog gøre undtagelse fra denne bestemmelse, når særlige omstændigheder taler derfor.

§ 4. Meddelelse af bevilling til enkeltpersoner kan kun ske, når vedkommende:

- 1) har fast bopæl her i landet,
- 2) er myndig,
- 3) ikke er ude af rådighed over sit bo,
- 4) skønnes at være i besiddelse af de nødvendige kulturelle og forretningsmæssige forudsætninger for at kunne lede den pågældende biograf på forsvarlig måde.

Stk. 2. Godkendelse som leder af en biograf, jfr. § 3, stk. 5, og § 7, stk. 2, kan kun meddeles en person, der

- 1) opfylder betingelserne i stk. 1,
- 2) ikke er indehaver af, repræsentant for eller ansat eller kapitalinteresseret i virksomheder for produktion eller udlejning af film.

Stk. 3. Bestemmelsen i stk. 2, nr. 2, gælder ikke ledere af biografer, hvortil bevilling indehaves af statens filmcentral eller et produktionsselskab.

§ 5. Bevilling kan ikke meddeles, når der i biografen eller biografbygningen, bortset fra bevillingshaverens egen kapital, er eller agtes anbragt kapital, der direkte eller indirekte hidrører fra personer eller virksomheder, der er indehavere af, repræsentanter for eller ansatte eller kapitalinteresseret i virksomheder for produktion eller udlejning af film. Ministeren for kulturelle anliggender kan gøre undtagelse fra denne bestemmelse, når ganske særlige omstændigheder taler derfor.

Stk. 2. Bevillingshaveren eller lederen må ikke uden bevillingsmyndighedens godkendelse modtage økonomisk støtte, der direkte eller indirekte hidrører fra de i stk. 1 nævnte personer eller virksomheder, herunder usædvanlig kreditgivning eller kaution.

§ 6. Såfremt en bevilling ønskes udnyttet i lejede lokaler, må bevilling ikke meddeles, førend lejekontrakten er godkendt af den bevillende myndighed.

Stk. 2. Finder bevillingsmyndigheden, at lejen står i misforhold til det lejedes værdi, kan den indbringe sagen for boligretten med udlejeren som modpart.

§ 7. Bevillingshaveren (lederen) skal personligt varetage biografens ledelse og bærer ansvaret for, at biografen drives på forsvarlig måde og er tidsvarende indrettet. Det påhviler bevillingshaveren (lederen) ved valg af film at drage omsorg for, at kulturelt og kunstnerisk værdifulde film forevises. Han må ikke ved nogen aftale være forhindret i frit og uafhængigt at bestemme over biografens repertoire og øvrige ledelse.

Stk. 2. Såfremt bevillingshaveren på grund af sygdom eller anden ham utilregnelig årsag er forhindret i at lede biografen, kan den bevillende myndighed tillade, at bevillingen bevares, mod at der som leder af biografen ansættes en af den pågældende myndighed godkendt person, og at den med hensyn til ledelsen af biografen trufne aftale forelægges bevillingsmyndigheden til godkendelse.

Stk. 3. Bevillingshaveren skal drive biografen for egen regning.

§ 8. Bevillingshaveren (lederen) skal have hjemsted i eller i nærheden af den kommune, hvor biografen er beliggende. Ministeren for kulturelle anliggender kan dog under særlige forhold gøre undtagelse fra denne bestemmelse for bevillinger til biografer på landet.

§ 9. Ministeren for kulturelle anliggender kan bestemme, at en del af forevisningstiden i biograferne skal anvendes til forevisning af film, der tjener til oplysningens fremme. Ministeren afgør, om en film kan anses for at tjene til oplysningens fremme.

§ 10. Skoler og sammenslutninger, der til hovedformål har folkeoplysningens fremme, skal have adgang til uden for de tider, biografen benyttes til almindelige forestillinger, at få den overladt til forevisning af film i undervisningens og oplysningens tjeneste.

Stk. 2. For benyttelsen af lokalerna ydes der bevillingshaverne dækning for deres positive udgifter.

Stk. 3. Spørgsmålet om, hvilke skoler og sammenslutninger og hvilke film der omfattes af bestemmelsen i stk. 1, og hvilken godtgørelse der tilkommer bevillingshaverne efter bestemmelsen i stk. 2, kan indbringes for amtmanden (i København politidirektøren).

§ 11. Bevillingshaveren skal inden for en af ministeren for kulturelle anliggender fastsat frist afgive årlig indberetning til bevillingsmyndigheden om biografens drift og dens kapitalforhold. Kommuner, som har bevilling, skal endvidere afgive årlig indberetning om, på hvilken måde betingelserne for bevillingen i det forløbne år er blevet opfyldt. En sådan forpligtelse påhviler endvidere produktionsselskaber samt personer, hvis bevilling er betinget som anført i § 3, stk. 2, idet disse producenter tillige på begæring af bevillingsmyndigheden er pligtige til over for denne at aflægge regnskab vedrørende det økonomiske resultat af produktionsvirksomheden.

Stk. 2. Anmeldelse til brug ved beregningen af den i § 19 omhandlede billetafgift skal af den afgiftspligtige indgives til amtstuen inden for en af ministeren for kulturelle anliggender fastsat frist.

Stk. 3. De i stk. 1, 1. punktum, omhandlede indberetninger og de i stk. 2 omhandlede anmeldelser afgives ved udfyldelse af skemaer, som udarbejdes ved foranstaltning af ministeriet for kulturelle anliggender.

§ 12. Bevillingen bortfalder, dersom bevillingshaveren ophører med at opfylde betingelserne i § 4, stk. 1, nr. 1-3.

- Stk. 2. Ministeren for kulturelle anliggender kan tilbagekalde bevillingen,
- 1) såfremt bevillingshaveren ophører med at opfylde betingelserne i § 4, stk. 1, nr. 4,
 - 2) såfremt bevillingen ikke udnyttes,
 - 3) såfremt der i biografen eller i biografbygningen anbringes kapital af den i § 5, stk. 1, omhandlede beskaffenhed,
 - 4) såfremt bevillingshaveren modtager økonomisk støtte i strid med bestemmelsen i § 5, stk. 2,
 - 5) såfremt lejekontrakten vedrørende biograflokalerna uden bevillingsmyndighedens godkendelse ændres i løbet af bevillingsperioden,
 - 6) såfremt bevillingshaveren ikke overholder de i §§ 7-11 givne bestemmelser eller de i bevillingen optagne vilkår.

Stk. 3. Godkendelsen som leder bortfalder, dersom lederen ophører med at opfylde betingelserne i § 4, stk. 1, nr. 1-3.

- Stk. 4. Godkendelsen som leder kan tilbagekalde af ministeren,
- 1) såfremt lederen ophører med at opfylde betingelserne i § 4, stk. 1, nr. 4, og § 4, stk. 2, nr. 2,
 - 2) såfremt lederen modtager økonomisk støtte i strid med bestemmelsen i § 5, stk. 2,
 - 3) såfremt lederen ikke overholder de i §§ 7-11 givne bestemmelser eller de i bevillingen optagne vilkår.

KAPITEL 2.

Enkempension og understøttelse.

(...)

KAPITEL 3.

Filmudlejning.

§ 15. Virksomhed som filmudlejer kan kun udøves af personer, der opfylder de i § 4, stk. 1, nr. 1-3, nævnte betingelser.

Stk. 2. I ansvarlige interessentskaber og kommanditselskaber skal hver enkelt ansvarlig deltager opfylde disse betingelser. I aktieselskaber, kommanditaktieselskaber og andre selskaber med begrænset ansvar skal betingelserne opfyldes af direktørerne og flertallet af bestyrelsesmedlemmerne, i kommanditaktieselskaber tillige af de ansvarlige deltagere.

Stk. 3. Udenlandske aktieselskaber og kommanditaktieselskaber kan kun drive virksomhed ved filmudlejning her i landet, såfremt selskabet har indregistreret filial i aktieselskabsregisteret. Det kræves endvidere for disse selskaber og andre udenlandske selskaber med begrænset ansvar, at filialbestyreren opfylder de i stk. 1 angivne betingelser.

Stk. 4. Ministeren for kulturelle anliggender kan gøre undtagelser fra de i stk. 2 og 3 nævnte betingelser.

§ 16. Udlejning af en enkelt film må ikke fra udlejerens side betinges af, at der skal aftages flere film.

KAPITEL 4.

Filmfonden.

§ 17. Til fremme af filmkunsten i Danmark oprettes en filmfond.

Stk. 2. I filmfonden indgår dels den i § 19 omhandlede billetafgift, jfr. dog § 21, dels den i § 24 omhandlede bevillingsafgift.